

B.A.(with Credits)-Regular-Semester 2012 Sem VI
BA36B-18-Philosophy : Indian and Western

P. Pages : 2

Time : Three Hours

GUG/W/16/5064

Max. Marks : 80

- सूचना :- 1. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

1. अ) सांख्य दर्शनातील 'प्रकृती' आणि 'पुरुष' यातील भेद स्पष्ट करा. 'प्रकृती' आणि 'पुरुष' यातील भेद सिद्ध करण्याकरीता देण्यात येणारे दृष्टांत सांगा. 16

किंवा

- ब) जग ही 'माया' आहे असे शंकराचार्य का म्हणतात? सविस्तर स्पष्ट करा.

2. अ) लॉकचा 'अनुभववाद' सविस्तर स्पष्ट करा. 16

किंवा

- ब) ईश्वराचे स्वरूप विशद करून ईश्वर अस्तित्व सिद्ध करण्याकरीता देण्यात येणारा सत्ताशास्त्रीय आणि नैतिक युक्तिवाद स्पष्ट करा.

3. खालील प्रश्नांची उत्तरे थोडक्यात लिहा. 16

- 1) सांख्य दर्शनातील 'प्रकृती'चे अस्तित्व सिद्ध करण्याकरीता देण्यात येणारे युक्तीवाद सांगा.
- 2) शंकराचार्य 'ब्रम्ह' एकमेव सत्य आहे असे का म्हणतात?
- 3) 'अनुभववाद' आणि 'बुद्धीवादातील' भेद सांगा.
- 4) 'लॉकच्या अनुभववादाची परिणती ह्यूमच्या संशयवादात होते' स्पष्ट करा.

किंवा

- अ) सांख्य दर्शनातील 'पुरुष' अस्तित्व सिद्ध करण्याकरीता देण्यात येणारे युक्तिवाद विशद करा.
- ब) आपला आत्मा जीव असल्याचे का भासतो? स्पष्ट करा.
- क) बर्कले लॉकची अमूर्त सामान्याची संकल्पना का नाकारतो?
- ड) ह्यूमला संशयवादी का म्हणतात?

4. खालील प्रश्नांची उत्तरे थोडक्यात लिहा. 16

- 1) सांख्य मतानुसार प्रकृती पासून विश्वाची निर्मिती कशी होते?

- 2) अद्वैत वेदान्तातील सत्तात्रयाचा सिध्दांत सांगा.
- 3) अनुभवपूर्व संश्लेषक विधान शक्य आहे काय?
- 4) ईश्वर अस्तित्व सिध्द करण्याकरीता देण्यात येणारा कारणिक युक्तिवाद स्पष्ट करा.

किंवा

- अ) सांख्य दर्शनातील 'कैवल्य' ही संकल्पना स्पष्ट करा.
- ब) अद्वैत वेदान्तातील 'पंचकोश' कोणते?
- क) ज्ञानाचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- ड) बक्लेंचा 'कल्पनावाद' स्पष्ट करा.

5. खालील प्रश्नांची उत्तरे चार ते पाच ओळीत लिहा.

16

- 1) सांख्याचा 'त्रिगुण' सिध्दांत सांगा.
- 2) अद्वैत वेदान्तातील जगन्निध्यावाद सिध्द करण्याकरीता देण्यात येणारा कोणताही एक युक्तिवाद द्या.
- 3) प्राथमिक आणि दुय्यम गुणधर्माविषयी बक्लेंचे मत स्पष्ट करा.
- 4) लॉकच्या 'सरल' आणि 'मिश्र' कल्पनातील भेद सांगा.
